

Persones que tenen una malaltia mental expliquen la seva experiència als instituts

Educació contra l'estigma

LIBERT TEIXIDÓ

Un dels participants del programa Antiestigma es dirigeix als alumnes de 4t de l'ESO de l'institut Rafael Casanova

JOSE POLO

Sant Boi de Llobregat

Cent trenta adolescents de quart d'ESO de l'institut Rafael Casanova de Sant Boi de Llobregat es reuneixen a la sala d'actes del centre, on comença una xerrada sobre l'estigmatització i el rebuig que encara avui dia pateixen les persones que pateixen una malaltia mental. La conferència la imparteix Clara Bosque, coordinadora de l'hospital de dia de la unitat polivalent del Benito Menni de l'Hospitalet de Llobregat. Qui més qui menys es distreu. S'escolten xiuxiuejos a la sala, com si fos una classe de matemàtiques.

Però la situació canvia bruscament quan pren la paraula el Manuel. "Tinc 48 anys i pateixo depressió crònica. Tot va començar quan vaig acabar la mili. Tenia una vida nocturna activa i vaig tenir problemes amb tòxics", diu aquest home sense por ni vergonya, malgrat que un dels seus trastorns li fa moure ràpidament el cap. Immediatament, capta l'atenció dels xavals. "Em van acomiadar de la feina pels meus problemes i el telèfon, que abans sempre sonava, va deixar

Els alumnes s'emocionen i empatitzen amb els malalts, oberts a tota mena de preguntes

de sonar", afegeix. No se sent ni una mosca, només la seva veu. El Manuel forma part del projecte *Com em veus? Sóc més que una malaltia mental*, del programa Antiestigma de l'Hospitalet, on les persones que tenen una malaltia mental expliquen en primera persona la seva experiència als instituts. "És una manera de lluitar contra l'estigma", explica Bosque.

Pren la paraula l'Àngel, un altre pacient, que també va caure a les drogues en la seva joventut: "Quan vaig patir el brot no em podia moure. Vaig pensar que estava al Camp Nou envoltat de gent que em

mirava, però realment estava sol, al carrer", recorda. "Continuo lluitant contra l'esquizofrènia i la depressió", agrega.

Alguns joves s'emocionen i empatitzen amb les persones que tenen davant. El següent és l'Antonio, 60 anys, que pateix esquizofrènia paranoide. "No parava a casa, tenia problemes amb la meua dona, treballava al bar tot el dia, i dormia tres hores diàries", explica. Sense embuts, relata com va detectar la seva malaltia. "De cop vaig començar a veure xais blancs i negres, uns reien i d'altres dormien, però realment era al bar", relata. "Ara estic millor. Em cuido de la meua neta cada

vespre", sentència guanyant-se els aplaudiments dels alumnes.

L'últim en prendre la paraula és el Juan. "Els meus pares van morir en un accident de trànsit quan jo tenia 15 anys, i cada germà vivia amb un familiar diferent", recorda. "Durant anys, vaig patir assetjament a la feina i al final vaig acabar caient tan baix que només pensava en suïcidar-me", reconeix la víctima d'una depressió major. "Prenia moltes pastilles, però ara puc dir que soc feliç", afirma.

S'acaben les intervencions i els alumnes semblen molt interessats. Comencen a disparar preguntes. "Quin és el primer pas per sortir-vos-en?", pregunta un. "Us va costar d'anar al psicòleg?", interroga un altre. "Quant us van afectar les drogues?", continua el tercer.

El Manuel, l'Àngel, l'Antonio, el Raül i el Juan responen amb sinceritat, sense posar-se nerviosos. "M'han sorprès les seves històries, pensava que aquestes coses eren de naixement", assegura Litzzy Lainez, després de la sessió. "Són persones normals, que poden ser felices", afegeix el seu company, Ferran Soguero.

En l'hora i mitja que dura la xerrada han humanitzat cinc persones amb malalties mentals greus. L'estigma queda trencat. "Treballem amb joves perquè són el futur. En el fons es tracta de prevenir l'estigma", indica la doctora Bosque.

Del programa Antiestigma se n'han beneficiat fins ara 120 usuaris dels serveis de salut mental que l'hospital Benito Menni té a l'Hospitalet de Llobregat. "Et sents realitzat, és una injecció de moral", comenta el Juan després d'acomodar-se dels nois. "Cada dia que fem això em sento més segur", assegura l'Àngel. "Som com un equip", opina el Raül. "Es pot tallar el silenci amb un ganivet. Sempre que parlem nosaltres callen de cop i ens escolten", descriu el Manuel.

Albert Pérez, un dels professors presents, també qualifica el silenci que s'ha fet a la sala la xerrada com "sepulcral" i es mostra feliç que el Rafael Casanova, situat al barri de Ciutat Cooperativa, s'hagi interessat en el projecte. "Amb una cosa així surten de la rutina, i és molt interessant per a la seva educació", sentència el mestre. ●

La raó de ser del programa Antiestigma

■ El programa Antiestigma es va crear fa sis anys per afavorir el creixement emocional de la població des de l'àmbit educatiu.

En aquest sentit, usuaris de l'hospital Benito Menni ja han compartit la seva experiència vital amb més de 8.500 alumnes d'una vintena de centres de l'Hospitalet. "A part de l'educació emocional per als joves, el programa també contribueix a la recuperació del pacient, ja que com a actor en primera persona pot expressar el seu patiment i vivències", explica Clara Bosque, coordinadora de la unitat polivalent del Benito Menni. Alguns usuaris també participen en Jardiners sense Embuts, on de manera conjunta amb alumnes d'ESO col·laboren en el manteniment d'espais verds del municipi. "En normalitzar els rols que els pacients tenen en la comunitat, aquests poden reinserir-se en la societat", assenyala Alberto García, coordinador del servei de rehabilitació comunitària de Santa Eulàlia.